

Aktuella frågor och svar om torv

Det finns många frågor om torv och på föreningens hemsida finns en FAQ www.svenskatorv.se/faq. Här är svar på ytterligare frågor som nyligen varit i fokus.

Vad är torv?

Torv består av växtdelar som förmultnat under fuktiga förhållanden där syretillförseln är låg.

Tillväxt av torvmark sker kontinuerligt med i cirka 1 000 ha per år i Sverige. För torvdjup över 30 cm används begreppet "torvmark". Dessa marker bildas genom att markområden försumpats eller genom igenväxning av sjöar. Torvmarksbildningen är en process som började efter inlandsisens tillbakadragande och pågår än idag.

I Sverige är 25 % av landarealen täckt av torv. Torvmarken (mossar och kärr med torv djupare än 30 cm) uppgår till 6,4 miljoner hektar.

Vad används torv till?

En stor del av de grönsaker och blommor du köper i affären har odlats med hjälp av torv. Träden och blomorna i parken har odlats fram med torv. Skogen som ger byggnadsvirke och energi har börjat sitt liv som små plantor odlade i torv.

Strötorv är ett bra material för djurhållning då torven förhindrar ammoniakbildning och är antiseptiskt. Torv binder näring och blir utmärkt gödsel och fungerar även som foder till grisar. Strötorv är ett alternativ till halm i stallen för till exempel kor och hästar.

Torven används även till energi genom samförbränning med andra biobränslen. Torv renar kraftvärmepannan på ett naturligt sätt och gör att kraftvärmens elen blir effektivare.

Hur påverkar torv klimatet?

Att minska läckagen från dränerad torvmark är en miljöåtgärd som skulle betyda mycket för klimatet. Dikade torvmarker avger växthusgaser, som i storleksordningen kan jämföras med utsläppen från inrikestrafiken. Med statliga bidrag fram till senare delen av 1900-talet dränerades våtmarker för att öka skogsproduktion och ge ny jordbruksmark. Detta gav Sverige åtskilliga hektar odlingsbar mark för att trygga livsmedelsförsörjning och skogsproduktion, hörnstenar i svensk nationalekonomi.

På denna typ av, sedan tidigare dikad torvmark, bedrivs torvbruk på endast 0,5 % av den totala dränerade ytan medan 99,5 % av dessa växthusgasproducerande marker utgörs av främst skogs- och jordbruksmark. Att stoppa torvbruket på den marginella delen av totalarealen har därmed ingen reell betydelse för klimatet.

Ska man låta torven vara?

Låt orörda torvmarker vara orörda!

Torvbranschen rör inte orörda torvmarker utan det svenska torvbruket sker endast på redan dikade marker och då på mindre än 0,5 % av Sveriges dikade torvmarker.

Värt att notera är att torvbranschen efterbehandlar mer mark än vad som återväts genom statliga medel. Efterbehandlingsarna som görs efter slutförd täktverksamhet, helt utan kostnad för staten, genererar helt ny kolinbindande markanvändning såsom våtmark, skog och fågelsjöar med mera.

Är det förbjudet att använda torv?

Torv är tillåtet att skörda och använda. Det svenska torvbruket är tillståndspliktigt och sköts med myndigheternas insyn.

Torvbranschen tar ansvar för de täkter som brukas och har löpande egenkontroller på bland annat vattenkvalitet. Torvtäkter ger ett temporärt byte av markanvändning, efter avslutad täkt efterbehandlas alltid marken. Efterbehandling gör att torvtäkter naturligt kan läka och bli värdefulla naturmiljöer samt minskar växthusgasutsläppen.

Kan vi sluta använda torv?

Det finns ett stort behov av torv och den är svår att ersätta med andra material. Vår svenska torv är närproducerad och för närvarande det mest hållbara alternativet när det gäller odlingssubstrat. Det är viktigt att se till vad som ger den mest hållbara helheten. Allt måste vägas in: Lokal tillgång, produktionsmetoder, kontroll av verksamheten, produktion, transporter, efterbehandlingar och vad vi får ut i andra änden i form av växter, mat, energi, god djurhållning och beredskap.

I framtiden kommer vi att behöva många olika material, inklusive olika komposter och torv, för att fortsatt kunna göra riktigt bra och prisvärda jordprodukter. Torvbranschen har omfattande utvecklingsprogram för att ta fram dessa nya material.

Torvens många goda egenskaper möjliggör kombinationen med cirkulära material i jordprodukter. Fritidsodlare rekommenderas att återanvända jord från krukor som jordförbättring och att återvinna material i den egna odlingen genom kompostering. Men alla har inte dessa möjligheter på grund av brist på plats, kunskap och intresse. Därför har torvbaserad jord en viktig roll för hushållens förmåga till hemodling, vilket har betydelse för beredskapen och även lyfts fram i foldern "Om krisen eller kriget kommer" som nyligen skickats ut till samtliga hushåll från Myndigheten för Civilt Försvar (fd MSB).

I livsmedelsproduktion är torven än så länge avgörande då den är pålitlig, säker och ren från växtgiftiga ämnen samt skadliga svampar och bakterier.